

den faaer sin særegne Betydning derved, at den Enkelte foretager den i Forbindelse med den forsamlede Menighed. Derfor her foretages den foreslaaede Udbidelse, vil Loven om Sognebaandets Løsning blive udsat for at virke ganske imod sin Hensigt, at blive brugt til at tjene til Tilfredsstillelse af Lyster og Tilbøieligheder, der kun staae i fjern Forbindelse med den religiøse Trang, som Loven skulde gjøre Fyldest. Der har til alle Tider været en Retning i Kirken, og den er ikke mindst fremtrædende i vor Tid, hvor enkelte Christne paa Grund af særegen Forestillingsmaade eller særegen Levevis gjorde Fordring paa at gjælde udelukkende som de sande, levende og troende Christne — en Retning, der gaaer saavidt, at man betragter sig som halv bestemt ved at skulle gaae til Herrens Ord i Samfund med andre Christne, som ikke dele den samme Forestillingsmaade eller Levevis. Om nu den foreslaaede Forandring blev vedtaget, saa vilde der derigennem være legitimeret separatistiske Altergange, hvor de forsamlede sig, som deelte den samme særegne Trøesform og Forestillingsmaade, for at sondre sig ud fra den øvrige Menighed. Dette er en Retning, som denne Lov allermindst bør tjene. Ikke mindre vilde derved virkes forstyrrende ind paa det hele Forhold imellem Præsterne indbyrdes. Det er allerede en svær Prøvelse for en Præst, naar flere af hans Menighed forlade ham og slutte sig til en anden Præst, ofte uden Skyld fra Præstens Side, alene fordi den fremmede Præst ved større Gaver kan være istand til at udøve en mere tiltrækkende og frængslende Virkning. Heri maa han imidlertid vide at finde sig. Men dersom en Præst fra et andet Sogn skulde kunne optræde i Sognepræstens Kirke og der udføre en fuldstændig Gudstjeneste, da vilde der derved være givet en naturlig og fordærvelig Anledning til Splid imellem Præsterne indbyrdes. Ved det Forslag altsaa, som Udvalgets Fleertal har støttet derpaa, at Altergangen skulde kunne stilles sammen som ligeartet med Barmdaab, Brudevielse og Digtale, vilde Principet i Sognebaandsløsnings-Loven være forhyttet og Veien aabnet for de skadeligste Ulemper for Kirken.

Hvad den foreslaaede Slutningsparagraf angaaer, da tilstaaer jeg, at jeg ikke kan be-

trakte den anderledes end som bitter Ironi over hele Lovforslaget. Der foreligger en Lov, som organiserer noget Nyt, indeholder Bestemmelse om Forpligtelser og Rettigheder for Menighedsraadene, og denne Lov skal slutes med en Paragraf, der giver Anvisning til, hvorledes de samme Rettigheder kunne udøves af de samme Forpligtelser henvises til andre Autoriteter. Heraf bliver Moralens ligefrem den: at den hele Lov er at betragte som aldeles overflødig; den kan falde ganske bort og det Samme vil kunne opnaaes ligesuldt. Men omendskjøndt jeg maa betragte denne Paragraf som ironist meent, skal jeg dog give et fuldkommen alvorligt Svar. Mit Svar er dette: at der er aldeles Intet sagt dermed, at de i Lovens anførte forskjellige Functioner ogsaa kunne lade sig vel udføre af andre Autoriteter, Communalbestyrelser og Sogneforstanderskaber, der er aldeles Intet sagt herved; thi da disse Forretninger ikke ere af den Natur, at de forudsætte og fordrer nogen særegen Evne, nogen særegen Begavelse, saa kan der naturligvis Intet være i veien for, at de ogsaa maa kunne udføres af Andre end Menighedsraadet. Men der handles her ikke om en mekanisk Udførelse af bestemte Gjerninger; der handles her om Sindelaget, hvormed disse Gjerninger skulle udføres, og om Frugterne, de derved skulle bringe. Naar der er Tale om Omsorg for Pleiebørn, for løslatte Fanger, om Medvirken ved Valg af Præsten, om Besvarelse af Spørgsmaal angaaende Gudstjenesten og det kirkelige Liv, da er Sagen jo ikke gjort dermed, at der er en Autoritet, der kan give sig af med disse Gjerninger; de kunne udføres paa aldeles forskjellig Maade, med ganske forskjellig Kjærlighed, forskjellig Nidkærhed, forskjellig Selvpoffrelse, og dette er Grundtanken, hvorfra det hele Lovudkast gaaer ud, at et Menighedsraad vil faae en anden Charakter end et Sogneforstanderskab, at der altsaa ved Menighedsraads-Institutionen vil blive lagt en Grund, som mangler aldeles ved en Communalbestyrelse, til at Livet efterhaanden skal kunne arbejde sig op til Noget, der ligner et evangelisk Menighedsliv. Men det er dette Haab, som denne Paragraf synes mig ligefrem at erklære for en Illusion og ligesom at drive Spot med.